

Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028–2029

Kasvun ja oppimisen lautakunta 23.9.2026

PORVOO BORGÅ

KASVUN JA OPPIMISEN TOIMIALA

	MENOT M€	TULOT M€	HENKILÖSTÖ
Kasvun ja oppimisen johto	3,4	0	9
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	55,5	2,2	490
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	26,2	0,5	250,5
Varhaiskasvatuspalvelut	46,1	2,6	523

Kasvun ja oppimisen johto

Väestöennusteiden mukaan lasten määrä laskee edelleen muutaman viime vuoden tapaan peruskouluikäisissä tulevina vuosina jopa sadoilla lapsilla muuttovoitosta huolimatta, varhaiskasvatuksessa lasku on maltillista tai jopa jo taittunut. Suomenkielisessä perusopetuksessa muutos on noin 100 lasta ja ruotsinkielisessä muutamia kymmeniä lapsia vuosittain. Vähenevä lapsimäärä vaikuttaa valtionosuuksiin vähentäen niitä tulevina vuosina miljoonilla euroilla. Kouluissa oppilaiden määrän laskeminen mahdollistaa henkilöstökulujen tarkastelun pitkällä aikavälillä, mutta vasta kun ryhmiä voidaan yhdistää. Varhaiskasvatuksessa lasten määrä on laskenut muutamina vuosina, mutta näyttää nyt vakiintuvan. Varhaiskasvatuksessa lasten määrän väheneminen vaikuttaa henkilöstökuluihin nopeammin, kun ryhmiä avataan käyttöön vain tarvetta vastaavasti.

Toimialalla on investoitu uusiin koulu- ja päiväkotirakennuksiin yli 200 M€ viimeisten 15 vuoden aikana. Tällä hetkellä käynnissä on edelleen muutamia investointeja (mm. Hinthaaran koulun peruskorjaus, BoGyn liikuntasali sekä Peipon uusi koulu) ja talousarvion suunnittelukaudella vielä päiväkotirakentamista (Meritullin päiväkoti) sekä peruskorjauksia käyttöikänsä päähän tulleisiin kohteisiin. Kaiken kaikkiaan Porvoon päiväkoti- ja kouluverkko on hyvässä kunnossa ja voimme aidosti olla ylpeitä tiloistamme. Talouden näkökulmasta on huomioitavaa, että uudet tilat ovat myös hintavia ja olemme investointien myötä yksi kalleimman kouluverkon omaavista kunnista Suomessa.

Vakauttamisohjelman mukainen hallinnon prosessien keskittäminen yhtenäistää toimintatapoja ja varmistaa niiltä osin resurssin riittävyyden kaikissa tilanteissa. Henkilöstön vähentyessä tulee toimialan hallinnossa ja johdossa pohtia omia toimintakokonaisuuksia eri näkökulmat huomioiden, jotta olemassa tehtävät saadaan hoidettua ja henkilöstön työnkuvat muotoiltua palveluiden kannalta sopiviksi kokonaisuuksiksi. Asioiden automatisoinnilla voidaan myös osin vaikuttaa tapaan tehdä työtä ja kehittää sitä edelleen.

Toimialan digikehitystä tehdään elinvoiman toimialan kanssa yhteisen ict-henkilöstön kesken, pääkäyttäjien ja HPK-palveluiden kanssa yhteistyössä. Kehitystyön suurimpana asiana on ollut Google-oppimisympäristöön siirtyminen ja uusien koneiden käyttöönotto. Työtä on tehty portaittain perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa sekä elinvoiman oppilaitoksissa. Lukuvuoden 2026–2027 alusta siirrytään myös lukioissa Chrome-koneisiin vuosiluokka kerrallaan. Myös opettajien osalta laitteiden uusinnassa huomioidaan uuden oppimisympäristön mukaiset tarpeet. Jotta muutos ja tuki oppilaitoksille ja varhaiskasvatukselle mahdollistuu, tarvitaan toimialoilla edelleen jatkossakin omaa ict-henkilöstöä kehitys- ja asiakaspalvelutyöhön. Tämän vuoksi ict-asiantuntijan tehtävää esitetään vakinaistettavaksi elokuusta 2027 alkaen. Oman henkilöstön avulla on mahdollista säästää ulkopuolelta ostettavista kustannuksista.

Toimialan henkilöstömäärä laskee vuoden 2026 talousarvioon verrattuna, vaikka vuodelle 2027 henkilöstösuunnitelmaan on lisätty muutamia uusia tehtäviä vastaamaan lähinnä oppimisen tuen lakiuudistukseen. Muutokset toteutetaan osittain toimintakulttuurin muutoksella sekä nykyisiä vakansseja muuntamalla.

Korkeakoulutetun henkilöstön rekrytointihaasteet jatkuvat etenkin varhaiskasvatuspalveluissa. Muuttuvassa toimintaympäristössä tulee kiinnittää huomiota johtamisosaamiseen, henkilöstön työhyvinvointiin ja panostaa resursseja koko henkilöstön koulutukseen ja kehittämiseen. Myös pätevöitymiseen tähtääviä koulutusohjelmia hyödynnetään eri koulutuksen järjestäjien kanssa.

Toimialan talousarviossa merkittävimmässä roolissa ovat henkilöstökulut, sisäiset kustannukset (vuokrat, ateria- ja puhtauspalvelut) sekä it-koneiden ja -laitteiden leasing-kustannukset Leasingkustannuksissa on saatu merkittävä säästö siirryttäessä uuteen laitekantaan.
Hankkeet, projektit ja ohjelmat sekä avustukset ovat noin 780 000 euroa 20 prosentin omavastuuosuudella. Hankerahoista suurin osa on kohdennettu henkilöstökustannuksiin rahoittajan määräämänä. Projekteilla ja hankkeilla mahdollistetaan paitsi uusien toimintojen kehittämistä, myös lisäresursointia perustyöhön. Hankkeiden vähentyessä panostetaan uusien toimintatapojen juurruttamiseen jo hankkeiden elinkaaren aikana.

Talouden ja tuottavuuden tasapainottamisohjelma vuonna 2024 sekä kesäkuussa 2026 päätetty vakauttamisohjelma ovat olleet ohjenuorana talousarvion laatimiseen viimeisien vuosien ajan. Lukuvuositoimialla on huomioitava, että seuraavan vuoden säästöt koskevat usein vasta uuden lukuvuoden alkua. TaTuTan säästötavoitteet vuodelle 2027 on pystytty huomioimaan jo laatiessamme vuoden 2026 talousarviota. Vakauttamisohjelmana valmisteltiin lukuvuotta 2026–2027 suunnitellessa, joten siitäkin osa on pystytty huomioimaan valmisteluvaiheessa jo lukuvuoden 2026–2027 alusta lukien.

Annettu kehys vuodelle 2027 on tiukka eikä siinä ole huomioitu kaikkia toimintaympäristön muutoksia. Esimerkiksi kuljetussopimuksen kustannukset ovat tarkentuneet viime vuoden arviosta ja tulevat olemaan huomattavasti suuremmat kuin talousarvioon 2026 oli arvioitu. Kokonaisuutta korjataan talousarvioon 2027 huomioiden laskeva oppilaiden määrä.

Toimialan talousarvio vuodelle 2027 on valmisteltu sekä tulojen että menojen osalta annettu kehys huomioiden.

Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Palveluiden piirissä on yhteensä noin 400 esiopetuksen oppilasta, reilu 3600 perusopetuksen oppilasta, reilut 700 lukiokoulutuksen opiskelijaa sekä alueen toisen asteen opiskelijat. Lisäksi koordinoidaan 17 iltapäiväkerhoa, joiden järjestäjinä toimii 6 eri palvelun tuottajaa ja joissa on yhteensä noin 570 lasta. Oppilasmäärä on lievässä laskussa verrattaessa koulutulokkaiden määrää perusopetuksen päättävään ikäluokkaan. Opetusryhmien määrä pysyy samalla tasolla kuin vuonna 2026. APIP-toiminnan tarpeen ennakoidaan hiukan kasvavaa varsinkin Tulliportin yksikössä.

Toimintaympäristön muutostrendit kuten lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvien haasteiden lisääntyminen, polarisaation kiihtyminen, oppimisen haasteiden lisääntyminen, yhteisöllisyyden puute ja monikulttuurisuuden lisääntyminen on muuttanut palvelutarpeita merkittävästi viime vuosina. Myös lukiossa on tarve järjestää sekä tukiopetusta että erityistä tukea. Edellä kuvattuihin haasteisiin vastataan vuoden 2027 talousarviossa siten, että tukitoimet ovat monipuolisia sekä riittävällä tasolla ja oppimisen tuki järjestetään riittävin resurssein.

Pitkäkestoinen strateginen kehittäminen perustuu niin kansallisiin kuin kansainvälisiin suuntaviivoihin ja toimintaa ohjaa lakien ja asetuksien lisäksi valtakunnalliset opetussuunnitelmien perusteiden pohjalta tehdyt kaupungin opetussuunnitelmat sekä kaupunki strategian linjaukset. Toiminnan suuntaajana on lisäksi yhdessä laadittu perusopetuksen ja lukiokoulutuksen visio. Sen mukaan koulujen toiminnassa panostetaan hyvinvointiin, osallistumiseen, kasvuun ja perustietoihin- ja taitoihin. Lukuvuoden 2026–2027 pedagogisena painopisteenä on perustaitoihin eli lukemiseen, kirjoittamiseen ja laskemiseen keskittyminen. Hyvinvointiin liittyvänä painopisteenä on tulevaisuususkon vahvistaminen kaikilla tasoilla. Lukiokoulutuksessa painopisteenä on lisäksi opetuksen toteuttaminen hyväksytyn lukiokoulutuksen vision mukaan, jossa panostetaan arvostavaan toimintakulttuuriin, taitavaan oppimiseen, oppimiseen yhteisönä sekä elinikäiseen sivistykseen. Lukiokoulutuksessa jatketaan syksystä 2025 käynnistyneen LUMA-linjan kehittämistä.

Taloudelliset resurssit mahdollistavat opetuksen toteuttamisen laadukkaasti oppimisympäristössä, joka on turvallinen ja terveellinen niin oppilaille kuin henkilöstölle. Toimintakulttuurissa vahvistamme yhteisöllisyyttä, henkilöstön sekä oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta hyvinvoinnin, viihtyvyyden ja oppimisen edistämiseksi. Opetuksessa panostetaan perustaitoihin ja niiden vahvistamiseen erityisesti alkuopetuksessa riittävän lukutaidon saavuttamiseksi. Aloittavissa alakouluryhmissä on maksimissaan 21 oppilasta (+-10 %). Monikulttuurisuuteen sekä kielitietoiseen opetukseen panostetaan ja oppimisen tukea tehostetaan pyrkien konsultoivaan työotteeseen. Digitalisaation ja tekoälyn käyttö opetuksessa sekä digitaitojen systemaattinen opetus seuraa hyväksyttyä digipolkua.

Koulujen turvallisuutta ja siihen liittyviä prosesseja kehitetään yhdenmukaisilla käytänteillä ja riittävällä harjoittelulla. Arviointitietoon ja tutkimukseen perustuvassa johtamisessa hyödynnetään jatkuvasti oppilasrekisterin tietoja sekä laatujärjestelmän tuottamaa tietoa. Lukuvuosisuunnitelmat ohjaavat koulutason työtä ja arviointijärjestelmä edesauttaa yksilökohtaisen oppimisen suunnittelua luokassa. Strategista johtamista vakiinnutetaan sekä samalla myös koulutason pedagogiseen tukeen vapautuu lisää aikaa. Koulujen toimintamalleja yhdenmukaistetaan, koulujen yhteistyötä, opetuksen tasalaatuisuutta sekä työhyvinvointia lisätään.

Vuoden 2027 aikana käynnistetään sairaalaopetus hankerahoituksen turvin ja valmistellaan pysyvä toimintamalli jatkossa. Uimaopetuksen uudistamisen toimintamallit suunnitellaan, suomi toisena kielenä opetuksen järjestelyitä uudistetaan ja turvallisen koulupäivän kokonaisuuteen satsausta jatketaan. Peipon koulun uudisrakennuksen rakennustyöt etenevät. Albert Edelfeltin koulun vaativan tuen erityisluokkien ja siihen liittyvän APIP-toiminnan siirtämistä uusiin ja tarkoituksenmukaisiin tiloihin valmistellaan. Keskuskoulun ja Linnajoen koulujen pihasuunnittelu yhdessä Pallokentän pukusuojien rakentamisinvestoinnin kanssa alkaa vuonna 2027 ja toteutuu vuonna 2028.

Käyttömenot vastaavat vakauttamisohjelman hyväksymisen yhteydessä päätettyjä menoleikkauksia ja säästötoimenpiteitä. Palvelualueella näitä olivat hallinnon uudistamiseen ja työtehtävien uudelleen järjestelyihin liittyneet toimet, joilla hallinnon henkilöstömäärä laski kolmella henkilötyövuodella edelliseen talousarviovuoteen nähden. Työtehtävien ja johtamisrakenteiden uudistaminen on selkeyttänyt tehtäväalueen johtamista. Oppilasmäärän lievän laskun seurauksena myös tuntikehyksen kokonaismäärä on laskenut noin 150 opetustuntia edelliseen lukuvuoteen verrattuna. Tämä vastaa laskennallisesti noin viiden opettajan työpanosta tai kahdeksan koulunkäynnin ohjaajan palkkakustannuksia. Kaikkiaan henkilöstön kokonaisvähennys on laskennallisesti yhteensä 13 henkilötyövuotta. Kuitenkin todellisuudessa satsaukset oppimisen tukeen ja alueellisiin vaativan erityisen tuen luokkiin vaativat lisähenkilöstöä, jonka kustannukset laskutetaan osittain hyvinvointialueelta.

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Ruotsinkielisessä perusopetuksessa on noin 1 660 oppilasta ja lukiokoulutuksessa hieman yli 300 opiskelijaa. Oppilasmäärä on ollut melko vakaa, mutta sen ennakoidaan vähenevän perusopetuksessa muutamalla kymmenellä oppilaalla vuosittain. Pienenevät ikäluokat näkyvät vuosiluokilla 7–9 noin 6–7 vuoden kuluttua ja toisella asteella noin 10 vuoden kuluttua.

Ruotsinkielinen palveluverkko on hyvin mitoitettu tulevien vuosien ennustetulle oppilasmäärälle. Ruotsinkielisen koulutuspalveluverkon vahvuutena ovat lähikoulut, nykyaikaiset oppimisympäristöt sekä koulujen välinen yhteistyö. Ne luovat hyvät edellytykset laadukkaalle ja yhdenvertaiselle opetukselle sekä resurssien pitkäjänteisesti kestävälle käytölle. Vuonna 2027 oppilaaksiottoalueiden kehittämistä jatketaan tavoitteena tasapainoinen oppilasjakauma ja tarkoituksenmukainen palveluverkon käyttö. Kaupunginvaltuuston mahdolliset päätökset oppilaaksiottoalueista toimeenpannaan vaiheittain vuosina 2027 ja 2028. Pienin koulu Kullo skola, toimii ns sivistyskeskuksessa yhdessä suomenkielisen koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa. Vårberga skolan oppilasmäärää sopeutetaan siten, että Vellamo-moduulitilan käyttöä ei enää tarvittaisi.

Koulutuksen kehitykseen vaikuttavat valtakunnalliset muutokset lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät haasteet, oppimisen tuen tarpeen kasvu, muuttuvat lukutottumukset sekä lisääntyvä kielellinen ja kulttuurinen monimuotoisuus asettavat uusia vaatimuksia koulujen toiminnalle. Samalla kasvaa tarve vahvistaa oppilaiden ja opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, turvallisuutta, osallisuutta ja tulevaisuususkoa.

Toimintaa ohjaavat lainsäädäntö, valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet, kaupungin opetussuunnitelmat sekä Porvoon kaupungin strategia. Lähtökohtana on visio hyvästä koulusta, jossa oppilas oppii ja viihtyy. Työ perustuu näkemykseen, jossa hyvinvointi ja oppiminen vahvistavat toisiaan, jokainen lapsi ja nuori kohtaa oikein asetettuja odotuksia, saa tukea ajoissa sekä tulee kohdatuksi kunnioittavasti. Tämän toteutumiselle tärkeä edellytys on koulutuksen ja hyvinvointialueen tiivis yhteistyö.

Lukuvuonna 2026–2027 jatketaan perustaitojen vahvistamista. Erityistä huomiota kiinnitetään lukemiseen, kirjoittamiseen ja matematiikkaan sekä oppilaiden aktiivista oppimista tukevien opetusmenetelmien kehittämiseen. Lukemista edistävä työ jatkuu kaikissa kouluissa. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden osaamisen kehittymistä ja luoda hyvät edellytykset jatkuvalle oppimiselle koulutuspolun ajan.

Oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanoa jatketaan kehittämällä toimintamalleja, jotka turvaavat sujuvat siirtymävaiheet, henkilöstön osaamisen kehittämisen sekä muutokset erityispedagogisissa rakenteissa. Tuen tulee olla saatavilla oikea-aikaisesti ja mahdollisimman lähellä oppilaan arkea. Syksyllä 2026 toimintansa aloittanut liikkuva tiimi arvioidaan vuoden 2027 aikana osana oppimisen tuen kehittämistä. Tavoitteena on tunnistaa vaikuttavia toimintatapoja, jotka voidaan integroida osaksi vakituista toimintaa olemassa olevien resurssien puitteissa. Konsultoivaa erityisopetusta ja ennaltaehkäisevää työtä vahvistetaan oppimisen jatkuvuuden sekä oppilaiden koulupolun tukemiseksi.

Vuonna 2027 valmistellaan sairaalaopetuksen käynnistämistä Porvoossa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Ulkopuolisen rahoituksen avulla kehitetään toimintamalleja, joiden tavoitteena on turvata keskeytymätön koulunkäynti hoitoa ja kuntoutusta tarvitseville oppilaille. Samalla tarkastellaan uimahallissa toteutettavan uimaopetuksen toimintamalleja tarkoituksenmukaisen ja yhdenvertaisen opetuksen varmistamiseksi.

Lukiokoulutuksessa kehittämistyö jatkuu Borgå gymnasiumin vision mukaisesti. Painopisteinä ovat osallistava toimintakulttuuri turvallisessa yhteisössä, tulevaisuudenuskon vahvistaminen sekä laajan yleissivistyksen tarjoaminen korkeakouluopintoihin valmentavalla tavalla. Kurssitarjontaa ja toimintamuotoja kehitetään laadun, tarkoituksenmukaisen tarjonnan ja taloudellisen kestävyyden varmistamiseksi. Borgå gymnasiumin uusi liikuntasali otetaan käyttöön, mikä vahvistaa opetuksen ja opiskelijoiden hyvinvoinnin edellytyksiä.

Koulujen toimintakulttuuria kehitetään vahvistamalla osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Turvallisen koulun arkea edistetään yhteisillä toimintamalleilla, ennaltaehkäisevällä työllä ja säännöllisillä turvallisuusharjoituksilla. Erityistä huomiota kiinnitetään oppilaiden ja opiskelijoiden yhteenkuuluvuuden tunteeseen sekä tulevaisuususkoon. Digitalisaatiota edistetään kaupungin yhteisten linjausten mukaisesti. Vuonna 2027 kehitetään digitaalisten oppimisympäristöjen ja tekoälyn käyttöä pedagogisesti ja vastuullisesti. Samalla vahvistetaan henkilöstön osaamista sekä oppilaiden ja opiskelijoiden digitaalisia taitoja osana tulevaisuuden yhteiskunta- ja työelämäosaamista.

Johtamista kehitetään yhteisten toimintamallien, selkeämmän vastuunjaon sekä laatu- ja arviointitiedon systemaattisen hyödyntämisen avulla. Erityistä huomiota kiinnitetään henkilöstön työhyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen. Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö ovat tärkeitä edellytyksiä laadukkaalle opetukselle, turvallisille oppimisympäristöille sekä oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnille ja oppimiselle. Myös koulujen välistä yhteistyötä kehitetään yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi, henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseksi ja pedagogisen kehittämisen edellytysten parantamiseksi.

Vuoden 2027 talousarvioesitys noudattaa kaupungin vakauttamisohjelman linjauksia. Sopeutustoimia toteutetaan opetusresursseissa, oppimisen tuen resursseissa, johtamisrakenteissa ja hallinnossa samalla, kun resurssit kohdennetaan koulutuksen perustehtävään sekä oppilaiden ja opiskelijoiden tarvitsemaan tukeen. Tavoitteena on tarjota jatkossakin yhdenvertaista ja laadukasta koulutusta, jossa oppilaat ja opiskelijat oppivat,

viihtyvät ja kehittävät muuttuvassa yhteiskunnassa tarvittavia tietoja ja taitoja.

Varhaiskasvatuspalvelut

Väestörekisteritietojen mukaan 0–6-vuotiaiden lasten määrä on viimeisten viiden vuoden aikana vähentynyt noin 200 lapsella. Samanaikaisesti varhaiskasvatukseen osallistumisaste on kasvanut noin viidellä prosenttiyksiköllä ja saavuttanut ennätystason, 91 prosenttia. Osallistumisaste vaihtelee ikäryhmittäin siten, että 1–2-vuotiaista lapsista varhaiskasvatukseen osallistuu noin 75 prosenttia ja 3–6-vuotiaista noin 95 prosenttia. Lisäksi osallistumisasteessa esiintyy jonkin verran kausivaihtelua sen ollessa korkeimmillaan kevätlukukaudella.

Väestöennusteen mukaan Porvoossa on vuonna 2027 yhteensä noin 3 100 lasta ikäryhmässä 0–6 vuotta. Kunnalliseen ja yksityiseen varhaiskasvatukseen arvioidaan osallistuvan keskimäärin 2 430 lasta.

Kunnallisissa päiväkodeissa lapsiryhmiä perustetaan palvelutarpeen, lasten ikärakenteen sekä tuen tarpeiden edellyttämällä tavalla. Päiväkotien täyttöasteissa esiintyy alueellista vaihtelua, minkä vuoksi kaikkia ryhmätiloja ei ole ollut käytössä vuoden 2026 aikana. Kaupungin vakauttamisohjelman mukaisesti Puistopäiväkodin vanhasta rakennuksesta luovutaan 1.8.2027 alkaen. Päiväkodin noin 30 lapselle järjestetään varhaiskasvatuspaikka kaupungin muissa toimipaikoissa.

Varhaiskasvatuksen palvelualueen strategiset tavoitteet vuosille 2026–2029 on konkretisoitu palvelualueen kaupunkistrategian toteuttamissuunnitelmassa. Palvelualueen kaupunkistrategian toimeenpanosuunnitelma on laadittu kaupunkistrategian päämäärien sekä varhaiskasvatuksen vision pohjalta ja se kohdentuu vuosille 2026–2029. Suunnitelma tukee varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Keskeisiä kehittämiskohteita ovat kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuuden vahvistaminen, lapsen kuulemisen ja osallisuuden käytäntöjen kehittäminen, leikillisen oppimisen lisääminen, kieli- ja kulttuuritietoisen varhaiskasvatuksen vahvistaminen sekä työyhteisöjen itseohjautuvuuden, osaamisen kehittämisen ja johtamisen vahvistaminen.

Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitteena on lisätä varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrää siten, että vuoteen 2028 mennessä yhtä erityisopettajaa kohden on enintään 120–150 lasta. Henkilöstösuunnitelmaan sisältyy kaksi uutta varhaiskasvatuksen erityisopettajan vakanssia, alkaen toimintavuoden 2026–27 alusta. Lisäyksellä vastataan lainsäädännön ja varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman velvoitteisiin.

Päiväkotien pedagogisen johtajuuden vahvistamiseksi sekä tehtävänimikkeiden ja tehtävänkuvien yhdenmukaistamiseksi tavoitteena on, että jokaisessa päiväkodissa toimii vuodesta 2027 alkaen päiväkodin johtajan lisäksi päiväkodin apulaisjohtaja. Apulaisjohtaja työskentelee osittain lapsiryhmässä varhaiskasvatuksen opettajana, ja osa työajasta kohdennetaan johtamistehtäviin. Johtamistehtäviin varattava työaika mitoitetaan päiväkodin lapsiryhmien kokonaismäärän perusteella.

Kaupunkistrategian painopistettä "Tulevaisuuteen uskovat, vahvat perustaidot omaavat lapset ja nuoret" edistetään varhaiskasvatuksessa lisäämällä pedagogista osaamista nostamalla korkeakoulutetun henkilöstön kelpoisuusastetta varhaiskasvatuslain edellyttämälle tasolle vuoteen 2030 mennessä. Varhaiskasvatuslain mukaan päiväkotiryhmien henkilöstöstä kahden kolmasosan tulee vuonna 2030 olla korkeakoulutettuja varhaiskasvatuksen opettajia tai sosionomeja. Näistä vähintään puolet tulee olla varhaiskasvatuksen opettajia.

Tavoitteena on nostaa varhaiskasvatuksen opettajien ja sosionomien kelpoisuusaste 75 prosenttiin vuoteen 2029 mennessä. Vuonna 2025 vastaavat osuudet olivat varhaiskasvatuksen opettajien osalta 62,5 prosenttia ja sosionomien osalta 38,9 prosenttia. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää laaja-alaisia veto- ja pitovoimaa vahvistavia toimenpiteitä. Tavoitteen tueksi laaditaan kokoava toimenpidesuunnitelma, jonka toteuttamiseen osallistuvat palvelualueen johdon, esihenkilöiden ja työyhteisöjen lisäksi kaupungin HR-palvelut ja viestintä. Suunnitelman toteuttaminen edellyttää panostuksia johtamiseen ja kehittämiseen. Kelpoisuusasteen nostamiseen liittyvät taloudelliset panostukset toteutetaan kustannusneutraalisti toimialan ja palvelualueen sisällä.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottojen arvioidaan pysyvän vuoden 2026 tasolla tulorajojen korottamisesta huolimatta, koska samanaikaisesti korkein perittävä asiakasmaksu nousee. Käyttömenot on budjetoitu vakauttamisohjelman mukaisesti huomioiden päätetyt menoleikkaukset ja säästötoimenpiteet. Näitä ovat hallinnon uudelleenorganisointi, kahden perhepäivähoitajan siirtäminen muihin tehtäviin, musiikkiopiston järjestämän muskaritoiminnan uudelleenjärjestely, henkilöstölle maksettavan vaaterahan pienentäminen, sekä lapsiryhmien materiaalimäärärahojen vähentäminen. Lisäksi talousarviossa on huomioitu Puistopäiväkodin vanhan toimipaikan sulkeminen elokuussa 2027.

Yksityisen hoidon tuen kuntalisä säilyy. Palvelumuoto on osa monipuolista varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa. Se kannustaa yrittäjyyteen sekä vastaa palveluntarpeeseen myös keskustan ulkopuolella, jolloin se ottaa huomioon Porvoon maantieteellisen laajuuden. Kustannusvaikutus 90 000 euroa.

Sitovat tavoitteet

Varhaiskasvatuksen korkeakoulutetun henkilöstön kelpoisuusaste kasvaa verrattuna edelliseen vuoteen

- varhaiskasvatuksen opettajat > 65 %
- varhaiskasvatuksen sosionomi > 47 %

Varhaiskasvatuksen toimipaikat kuuluvat Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaan.

- Tavoite: 100 %

Perustaitojen kehittymiseen panostetaan

- Porvoolainen ryhmäkohtainen tuki laadukasta (yli valtakunnallinen määrä 0,22)
- Matematiikka (arvosanat/valtakunnalliset kokeet – keskiarvo vähintään valtakunnallisella tasolla)
- Äidinkieli (Allu, lukuseula, arvosanat – keskiarvo vähintään valtakunnallisella tasolla)

Oppilaiden ja työntekijöiden hyvinvointiin panostetaan

- Osallisuus (Hyvinvointiprofiili – keskiarvo parempi kuin kyselyssä edellisenä vuonna)
- Kohtaaminen (Hyvinvointiprofiili - keskiarvo parempi kuin kyselyssä edellisenä vuonna)

Määrärahat

	TP2025	TA2026+m	TAe2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	5 604 506	5 213 500	5 250 900	5 261 401	5 287 706
Toimintakulut	-128 619 360	-131 423 815	-131 209 779	-133 724 318	-135 470 470
Toimintakate	-123 014 854	-126 210 315	- 125 958 879	- 128 462 917	- 130 182 764

RAPORTTI YHTEENSÄ	TP 2025	TA+MUUT. 2026	LTK 2027	Ero%	SV1 2028	SV2 2029
Toimintatuotot						
Myyntituotot	1 906 610	1 533 700	1 793 000	16,9	1 796 586	1 805 567
Maksutuotot	2 637 255	2 662 900	2 662 900	0,0	2 668 225	2 681 568
Tuet ja avustukset	828 824	997 700	793 000	-20,5	794 586	798 557
Muut toimintatuotot	231 817	19 200	2 000	-89,6	2 004	2 014
Toimintatuotot	5 604 506	5 213 500	5 250 900	0,7	5 261 401	5 287 706
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-72 641 796	-75 471 700	-76 523 100	1,4	-78 040 110	-79 104 301
Palkat ja palkkiot	-58 871 155	-61 085 400	-61 562 800	0,8	-62 777 059	-63 626 985
Henkilösivukulut	-13 770 641	-14 386 300	-14 960 300	4,0	-15 263 051	-15 477 316
Eläkekulut	-12 065 644	-12 485 900	-12 750 400	2,1	-13 008 951	-13 192 616
Muut henkilösivukulut	-1 704 996	-1 900 400	-2 209 900	16,3	-2 254 100	-2 284 700
Palvelujen ostot	-22 445 897	-21 589 925	-22 252 399	3,1	-22 694 471	-23 009 362
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 134 402	-2 203 800	-2 092 997	-5,0	-2 135 176	-2 165 426
Avustukset	-1 960 285	-1 871 500	-1 846 500	-1,3	-1 888 970	-1 921 081
Muut toimintakulut	-29 436 980	-30 286 890	-28 494 783	-5,9	-28 965 591	-29 270 300
Toimintakulut	-128 619 360	-131 423 815	-131 209 779	-0,2	-133 724 318	-135 470 470
Toimintakate	**-123 014 854**	**-126 210 315**	**-125 958 879**	**-0,2**	**-128 462 917**	**-130 182 764**

Henkilöstösuunnitelma Tae 2027

Kasvun ja oppimisen toimiala	Työsuhde / virka TA2026	Yhteensä TA2026	Työsuhde/virka TA2027	Yhteensä TA2027	Erotus
KasvO yhteensä	**693 / 605**	**1297**	**671,5 / 601**	**1272,5**	**-24**
Kasvun ja oppimisen johto	7,5 / 4	11,5	5 / 4	9	-2,5
Ruotsinkielinen perusopetus- ja lukiokoulutus	64 / 193,5	257,5	60/190,5	250,5	-7
Suomenkielinen perusopetus- ja lukiokoulutus	112,5 / 381,5	494	108,5 / 381,5	490	-4
Varhaiskasvatuspalvelut	509 / 25	534	498,5 /25	523,5	-10,5

Kasvun ja oppimisen toimialan henkilöstömäärä vähenee vuoteen 2026 verrattuna 24 henkilöllä. Perusteena vähenemiselle ovat vakauttamisohjelma, lasten määrän väheneminen sekä toimintojen uudelleenjärjestely kaupunkitasoisesti.
Kasvun ja oppimisen johdossa henkilöstömäärä vähenee 2,5 määräaikaisen järjestelmäasiantuntijan tehtävän päätyttyä. Hallinnon suunnittelija sekä johdon assistentti siirtyvät keskitettyyn hallintoon viimeistään vuoden 2027 alusta lukien.
Ruotsinkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden henkilöstö vähenee yhteensä 7 henkilöä projektityöstä, koulunkäynninohjaajista ja määräaikaisista tuntiopettajista.
Suomenkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden henkilöstö vähenee neljällä. Perusopetuksesta vähennetään vakauttamisohjelman mukaisesti 8 koulunkäynninohjaajaa sekä koulusihteeri. Myös kaksi projektityöntekijää vähenee hankerahojen vähetessä. Palvelualueen henkilöstövähenemä olisi vielä 5 henkilöä enemmän ilman hyvinvointialueelle tuotettavaa aamu- ja iltapäivätoimintaa. Porvoon kaupunki tuottaa palvelun Tulliportin tiloissa, mutta laskuttaa sen kokonaisuudessaan hyvinvointialueelta. Ohjaajien määrän lisääminen näissä palveluissa perustuu suoraan lasten määrän lisääntymiseen.
Varhaiskasvatuspalveluissa henkilöstö vähenee 10,5 henkilöä ryhmien määrän ja toiminnan uudelleenmuotoilun myötä sekä perhepäivähoitajien vähenemisen myötä. Erityisopetukseen on panostettu edelleen ja palkattu kaksi konsultoivaa erityisopettajaa lisää.
Toimialan henkilöstömäärä on vuodesta 2024 (1341 henkilöä) vähentynyt yhteensä 68 henkilöä eli reilu 20 henkilöä vuodessa.
Toimialan henkilöstömäärän ollessa laaja on myös eläköityviä henkilöitä vuosittain jopa kymmeniä. Kasvun ja oppimisen toimialalla on lokakuussa 2025 otetun raportin mukaan 184 60 vuotta täyttänyttä työntekijää/viranhaltijaa. Lukujen perusteella ei voida päätellä tarkempaa yksittäisen henkilön eläköitymisaikaa, mutta keskiarvoisesti voidaan arvioida jopa 35 henkilön eläköityvän vuosittain seuraavien vuosien aikana.
Ennakoidun lapsimäärän vähenemisen vuoksi ja rakenteellisten ratkaisujen myötä on osittain mahdollista hyödyntää eläköitymiset tulevina vuosina osin joko työnkuvien muokkaamiseen tai henkilöstömäärän vähentämiseen. Pitkällä aikavälillä lapsimäärän ja sitä kautta tarvittavien ryhmien määrän vähentyessä eläköitymisiä voidaan hyödyntää palvelun tasoa laskematta. Henkilöstöä uudelleenkouluttamalla, toimenkuvia muuttamalla tai toimintoja yhdistelemällä voidaan saada yksiköihin uutta, tarvittavaa osaamista henkilöstömäärää kasvattamatta.

Toimialan tehtävät perustuvat suurelta osin lakisääteisiin resursseihin ja mitoituksiin. Laki ei määritä, miten palveluita järjestetään tai kuinka monessa yksikössä, vaan sen, mitä palveluita tulee järjestää. Tämä on merkittävää paitsi päätöksenteon näkökulmasta mutta myös toimintojen organisoidessa.
Eläköitymisen huomiointi osana suunnitelmallista, taloudellista henkilöstöpolitiikkaa on mahdollisuus, mutta myös uhka osaamisen ja tiettyjen henkilöstöryhmien rekrytointihaasteiden vuoksi. Esimerkiksi koulujen erityisopettajia on eläköityvissä kymmenkunta, opettajia jopa neljäkymmentä. Varhaiskasvatuksen opettajia, joiden rekrytoinnissa on jo viime vuosina ollut huomattavia haasteita, löytyy yli 60-vuotiaista noin kolmekymmentä.
Palvelutoimialalla osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö on toiminnan keskiössä. Henkilöstön eläköityessä sekä vaihtuvuuden ollessa melko voimakasta, on tärkeää varmistaa palvelun laadun ja osaamisen jatkuvuus myös jatkossa. Rekrytoinnit, perehdytys, työnantajamielikuva ja hyvinvointi työssä nousevat yhä merkittävämpään asemaan tulevaisuudessa.
Haasteena kelpoisen henkilöstön eläköityessä on pätevyyden omaavan ja osaavan henkilöstön saaminen, var-

haiskasvatuksessa etenkin korkeakoulutettuihin tehtäviin. Tätä varten on jo useita vuosia tehty erilaisia toimenpiteitä korkeakoulututkinnon suorittaneen henkilöstön määrällisen osuuden lisäämiseksi. Toimenpiteitä tulee edelleen pohtia ja ottaa käyttöön lisää vastataksemme lain kelpoisuusvaatimuksiin vuonna 2030.

Porvoo on vetovoimainen kaupunki ja maine työnantajana on hyvä. Tämä näyttäytyy etenkin opettajien osalta ainakin toistaiseksi hyvänä saatavuutena. Rekrytoinneista suurin osa voidaan täyttää pätevillä hakijoilla.

Talousarvio 2027 Tunnusluvut

KASVUN JA OPPIMISEN TOIMIALA SUOMENKIELINEN PERUSOPETUS JA LUKIOKOULUS	SEKTORN FÖR VÄXANDE OCH LÄRANDE FINSKSPRÅGIK GRUNDLÄGGANDE OCH GYMNASIEUTBILDNING	TP2025 / BS2025	TA2026 / BG2027	TA2027 / BG2027
Perusopetuksen opetustuntiresurssi / Kevät	Timresurser inom den grundläggande utbildningen / Vår	7 509	7 630	7 488
Perusopetuksen opetustuntiresurssi / Syksy	Timresurser inom den grundläggande utbildningen / Höst	7 580	7 600	7 450
Lukio-opetuksen kurssiresurssi / Kevät	Kursresurser inom gymnasieutbildningen / Vår	930	950	950
Lukio-opetuksen kurssiresurssi / Syksy	Kursresurser inom gymnasieutbildningen / Höst	950	950	950
Erityisopetuksen käyttö tunteina viikossa / oppilas	Användning av specialundervisning, veckotimmar/elev	0,33	0,33	0,33
a) laaja-alainen	a) deltidsspecialundervisning (klasslös)	0,16	0,14	0,15
b) luokkamuotoinen	b) i klass	0,17	0,19	0,18
Perusopetuksen oppilasmäärä	Grundläggande utbildning / elevantal	3 694	3 750	3 600
Lukio-opetuksen oppilasmäärä	Gymnasieutbildning / elevantal	725	740	730
RUOTSINKIELINEN PERUSOPETUS JA LUKIOKOULUS	**SVENSKSPRÅKIG GRUNDLÄGGANDE OCH GYMNASIEUTBILDNING**	**TP2025 / BS2025**	**TA2026 / BG2027**	**TA2027 / BG2027**
Perusopetuksen opetustuntiresurssi / Kevät	Timresurser inom den grundläggande utbildningen / Vår	3 330	3 340	3 340
Perusopetuksen opetustuntiresurssi / Syksy	Timresurser inom den grundläggande utbildningen / Höst	3 330	3 310	3 320
Lukio-opetuksen kurssiresurssi / Kevät	Kursresurser inom gymnasieutbildningen / Vår	385	374	374
Lukio-opetuksen kurssiresurssi / Syksy	Kursresurser inom gymnasieutbildningen / Höst	387	374	376
Erityisopetuksen käyttö tunteina viikossa / oppilas	Användning av specialundervisning, veckotimmar/elev	0,31	0,35	0,36
a) laaja-alainen	a) deltidsspecialundervisning (klasslös)	0,15	0,17	0,17
b) luokkamuotoinen	b) i klass	0,16	0,18	0,19
Perusopetuksen oppilasmäärä	Grundläggande utbildning / elevantal	1 720	1 700	1 660
Lukio-opetuksen oppilasmäärä	Gymnasieutbildning / elevantal	290	300	300
VARHAISKASVATUSPALVELUT	**TJÄNSTER INOM SMÅBARNSPEDAGOGIK**	**TP2025 / BS2025**	**TA2026 / BG2027**	**TA2027 / BG2027**
0-6 vuotiaiden määrä Porvoossa	Antal 0-6-åringar i Borgå	3 199	3 100	3 107
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä	Antal barn inom kommunal småbarnspedagogik		2 200	2118
joista esiopetuksessa olevien lasten määrä	varav antal barn i förskoleundervisning		495	512
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä	Antal barn inom privat småbarnspedagogik		320	312
Lapsia kotihoidon tuella, % osuus 0-6 v. ikäluokasta	Barn med hemvårdsstöd, % andel av 0-6-åringar	8 %	8 %	8 %

Lasten ikäjakauma palveluissa:	Barnens åldersfördelning i tjänsterna			
a) 0-2 v.	a) 0–2 år		22 %	22,30 %
b) 3-6 v.	b) 3–6 år		78 %	77,70 %
Käyttöaste	Användningsgrad/Kommunala daghem	70 %	84 %	84 %